

«Тасдиқ мекунам»

ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии
Тоҷикистон ба номи академик Бобоҷон
Ғафуров» доктори илмҳои таърих,
профессор Ҷуразода Ҷ.Х.

соли 2021

ТАҚРИЗИ

муассисаи тақриздиханда ба диссертатсияи номзадии Салимиён Озар Саидзод дар мавзӯи «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодири Бедил» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ, аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик

Мирзо Абдулқодири Бедил дар шумори яке аз суҳанварони номвари адабиёти классикии тоҷик эътироф шудааст, ки дар каламрави шеърӣ форсӣ, хоса сабки ҳиндӣ, тавассути ибтикороти хунарии хеш дар ғазал ва дигар анвои осори манзум ва мансур ба эҷоди таҳаввулоти махсус муваффақ шудааст. Шояд ҳамин корномаҳои веҷаи хунари ва ибдоот дар шеър буд, ки ханӯз аз замони рӯзгораш ба калому андешаи вай тавачҷуҳе махсус зоҳир шуда, то имрӯз чараёни муайяни шинохти шеърӣ шоир дар марзҳои мухталифи шеърӣ форсӣ идомат кардааст. Дар нимаи дувуми қарни нуздаҳ дар шаҳрҳои бузурги Фароруд маҳфилҳои бедилхонӣ заминаҳои як чараёни бузурги бедилшиносӣ бедилхониро ба вучуд оварданд, ки ин истиқболи шеърӣ андешаи шоир, бавежа сабки суҳанварии ӯ, омил ба зуҳури мактаби пайравони Бедил гардида, ҷодаи дигари маърифати суҳани волеяшро аз роҳи пайравӣ ва тазмину назирасароӣ давом бахшид. Ҳоло ба назар мерасад, ки асри имрӯз ба айёми маърифат ва шарҳи ашъору осори Бедил ва шинохти афкор ва андешаҳои баландпарвози ӯ табдил меёбад, зеро давоми ду даҳсолаи охир дар кишвари мо ва берун аз он корномаҳои зиёде дар арсаи бедилпажӯҳӣ рӯи кор омада истодаанд. Бо ин ҳама таҳқиқоти густарда ва тавачҷуҳи рӯзафзун ба шеърӣ андешаи Бедил, таҳқиқи сабки суҳанварӣ, тозақориҳо дар шеваи баён ва ба қавли аҳли тазкира, «ихтироот дар забони форсӣ» паҳлуҳои зиёде аз ашъори шоир ниёзи бештару пештар ба омӯзишу таҳқиқ

доранд. Дар навбати аввал, маълум аст, ки бештари таҳқиқоти анҷомёфта дар заминаи газалиёти шоир ба сомон расидаанд ва ҳанӯз дигар осори манзуми ӯ, хоса маснавиёташ, ба таври бояду шояд мавриди пажӯҳиш қарор нагирифтаанд. Аз ин нигоҳ, дар адабиётшиносии тоҷик бо итминон метавон гуфт, ки диссертатсияи номзоди Салимиён Озар Саидзод яке аз аввалин пажӯҳишоте эътироф мегардад, ки ба таври ҷудогона ба таҳқиқи як мавзӯи мустақил дар заминаи маснавиҳои Абулмаонӣ ихтисос ёфтааст. Агарчи дар таҳқиқоти дар арсаи бедилшиносӣ анҷомдодаи устод Садриддин Айнӣ, Бобобек Раҳимӣ, Бахтиёр Ҳамдамов, Нуралӣ Нуров ва дигарон матолибе ҷудогона бо ишорат ба арзишҳои адабиву шеваи баёни шоир дар маснавиҳояш ба назар мерасад, аммо бо итминон метавон изҳор дошт, ки таҳқиқи мустақил ва алоҳида роҷеъ ба маснавиҳои Бедил аз манзари баррасии масоили марбут ба адабиётшиносӣ ва равшиносии адабиёт дар Тоҷикистон то ин дам ба анҷом нарасидааст. Тамоюли таҳқиқии доктори илмҳои фалсафа Насиба Содикова ҳарчанд маснавиҳои Бедилро фаро мегирад, аммо баррасиҳои ӯ асосан дар заминаи ҷустурӯҳо дар афкори фалсафии шоир сурат гирифтаанд.

Диссертатсияи Салимиён Озар Саидзод «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодири Бедил» унвон дошта, аз муқаддима, се боб, 15 фасл ва хулосаву китобнома таркиб ёфтааст. Нуктаи қобили таъкид он аст, ки интихоби унвони мазкур барои мавзӯи диссертатсия низ тамоюлҳои муҳими тозагии таҳқиқотро муайян месозад, зеро тавре аз пажӯҳишҳои анҷомёфта маълум аст, масъалаи ҷанбаҳои равшиносии адабиёт бештар дар заминаи насри муосири тоҷик дар зовияи таҳқиқи насри психологӣ ба мушоҳида мерасад, вале то кунун ҷанбаҳои равшиносии шеър ба таври зарурӣ ба риштаи таҳқиқ кашида нашудааст. Дар қисмати дараҷаи омӯхта шудани мавзӯи диссертатсия низ ба ин матлаб ишорат шудааст. Баробари ин, дар муқаддима диссертант дараҷаи омӯзиши мавзӯро муқаррар намуда, ба маҷмӯи пажӯҳишҳои анҷомёфта аз ду зовия роҳ кушодааст. Нахуст қисмати асосии тадқиқоти

роҷеъ ба Бедил анҷомёфтаре муайян ва тамоюлҳои таҳқиқии онҳоро тавсифу тасниф намуда, баъдан ба масъалаи омӯзишу баррасии ранҷу ғам дар осори шоирону нависандагон дар адабиётшиносии ватаниву хориҷӣ, аз ҷумла русиву аврупоӣ, рӯҷӯ кардааст ва муҳимтарин пажӯҳишҳои дар ин арса анҷомёфтаре ном бурда, махсусиятҳои аслии онро тазаккур додааст. Мақсад ва вазифаҳо, равиши илмӣ, сарчашмаҳо, аҳамияти назариву амалӣ ва навгониҳои таҳқиқ, матолиби меҳвари барои дифоъ манзуршаванда низ дар муқаддима шарҳу баён ёфтаанд.

Боби аввали диссертатсия **“Баррасии ҷойгоҳи ғам дар адён, асотир ва илму адаб”** унвон дошта, дар се фасли он масъалаҳои шинохт ва маърифати ғам сар карда аз устураҳои кӯҳани ақвоми мухталифи олам, адён ва осори файласуфону ҳакимон ва шоирони гузаштаи мо мавриди баррасӣ ва таҳқиқ қарор гирифтаанд. Диссертант муқаррар намудааст, ки ғам дар таълимоти мактабҳои кӯҳани фалсафиву динии Ҳинди қадим мавқеъ ва ҷойгоҳи муайян дорад. Ҳамзамон, дар идомаи баррасиҳои ӯ дидгоҳҳои мактабҳои зарвонӣ, асотир ва равиҳои Юнони бостон, инчунин фарҳанги исломӣ роҷеъ ба моҳияти ғам ба риштаи таҳқиқ кашида шудаанд. Бар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи хеш диссертант муайян кардааст, ки ғам дорои муродифоти муайянест, ки аз ҷумлаи онҳо вожаи «хузн» дар китоби муқаддаси Қуръон 43 маротиба бо муштақоташ ба қор рафтааст. Баробари ин, шарҳу тавзеҳи шеваҳои қорбурди ин мафҳуми ифодакунандаи ғам дар кутуби тафсир, осори дигари динӣ, инчунин осори муътабари тасаввуфӣ, чун «Тазкират-ул- авлиё»-и Аттор, таълифоти намояндагони фалсафаи қадими Юнон, чун Сукрот, Пифагор ва Афлотун дар меҳвари таҳқиқот қарор гирифта, дидгоҳҳои хоси онон роҷеъ ба маърифати ин отифа ё ҳиссиёти хоси инсонӣ баён шудаанд. Дар заминаи мутолеаи осори файласуфон ва ҳакимони даврони исломӣ, чун Ибни Сино, Насируддини Тусӣ, Имом Ғаззоли, Умари Хайём ва дигарон муайян шудааст, ки ҳар яке аз ин донишварон нақду назарҳои хоси худро ба мафҳуми ғаму шодӣ, саодат ва шақоват, фазлу ахлоқ ва дараҷоти онҳо баён доштаанд. Ҳамин

равиши таҳқиқи масъала аз дидгоҳҳои макотиби фалсафии Ғарб ва намояндагони барҷастаи он берун намондааст. Дар ҷараёни баррасии масъалаи ғам ва муодили он дар коргоҳи эҷодии шоирон диссертант ба натиҷае расидааст, ки «ғам аз ҳамон оғози даврони адаби форсӣ ҳамдаму ҳамрози шоирон буд ва навъе хувияту асолати шеърӣ форсиро фароҳам меовард. Дар сабки хуросониву ироқӣ, ки чанд садсола дар адабиёти мо ҳукмрон буданд, тақрибан адиберо пайдо кардан мумкин нест, ки дар баёни он сухане нагуфта бошад» (сах. 30). Дар идома, баробари ба риштаи таҳқиқ қашида шудани мавзӯи ғам дар ашъори Рӯдакӣ ва баъзе намояндагони дигари назми классикии форсу тоҷик, диссертант се омили ҳосилшуда ба баррасии ғам ба сурати «пешаи шоирӣ», «муносибати носолими эҷодӣ» ва «сирқати адабӣ» муқаррар кардааст, ки ба истиқлоли назар ва дидгоҳҳои ҳосилшуда ба шинохти мавзӯӣ таъкид меварзанд. Баъдан омилҳои дигаре, ки боис ба ҳузури мавзӯи мазкур дар шеърӣ шоирон мегарданд, низ муқаррар ва ҳар яке ба сурати алоҳида ба риштаи таҳқиқ қашида шудаанд.

Боби дувуми диссертатсия «**Мавзӯи ғам дар маснавиҳои Бедил**» унвон дошта, дар ҷаҳор фасли он масоили ғамҳои нораво ва раво, насталҷӣ ё ҳасрати гузашта, ғамҳои гурезпазир ва гурезнопазир дар ин навъ осори шоир мавриди таҳқиқу баррасӣ қарор дода шудаанд. Дар қисмати оғози баррасии ин боб диссертант нахуст ба таври иҷмолӣ мазмун ва мундариҷа, таркиб ва сохтори 4 маснавии муҳташами Бедил: «Ирфон», «Муҳити Аъзам», «Тилисми ҳайрат», «Тури маърифат» ва баъдан панҷ маснавии хурди ӯро баён намуда, роҷеъ ба муҳимтарин везиҷҳои сохторӣ ва заминаву сабабҳои таълифи онҳо аз сӯи шоир ибрози назар кардааст. Дар ҷараёни таҳқиқи ғамҳои раво ва нораво низ нахуст ба таври мухтасар ба сайри таърихӣ таҷассуми онҳо дар адабиёти гузаштаи тоҷик рӯҷӯ шуда, баробари таъкид бар шеваҳои зуҳурашон дар «Шоҳнома» ва ривоёти кӯҳани Юнони қадим ишорат рафтааст. Бар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи диссертант муқаррар шудааст, ки ҳузн ё ғами раво бештар дар

осори диниву ахлоқӣ ва таълифоти адабиёти тасаввуф таҷассум ёфтааст. Мафҳуми «ҳузни мамдух» низ нисбат ба ғами раво истифода шудааст. Бо тавачҷуҳ ба ҳикоёти муайяне, ки дар маснавиҳои «Ирфон», «Тилисми хайрат», «Муҳити Аъзам» ҷой гирифтаанд, махсусан ҳикоёти тамсилии таркиби ин осор дар диссертатсия муқаррар шудааст, ки ғами охират дар миёни аҳли ирфон дар шумори ғамҳои раво ё писандида қарор гирифтааст, зеро он сабаби раҳо шудани инсон аз ғамҳои дунёӣ, дурӣ чустан аз шодиву нишоти бевунёд, дар фикри молу сарвати инҷаҳонӣ набудан мегарданд. Таҳқиқи масъала гоҳе бо равиши қиёсӣ сурат мегирад ва диссертант шеваҳои бозтоби ғамҳои равоу нораворо дар маснавиҳои Бедил бо усулҳои таҷассуми онҳо дар «Маснавии маънавӣ»-и Мавлонои Балхӣ мавриди муқоиса қарор дода, дидгоҳҳои хоси Бедил ва тарзи баёни ӯро дар таркиби ҳикоёти тамсилӣ муқаррар мекунад. Баробари ин, нуктаи қобили таъкид он аст, ки ҳамин шеваи татбиқиву қиёсии таҳқиқ дар заминаи маснавиҳои ҳуди Бедил низ мавриди истифода қарор гирифта, диссертант равиши баёни мавзӯро дар маснавиҳои гуногуни Абулмаонӣ муқоиса кардааст.

Мафҳумҳои хасрати гузашта ё носталжӣ ва ғамҳои гурезпазиру гурезнопазир низ бар асоси ҳикоёти манқул дар маснавиҳои Бедил шарҳу таҳлил шудаанд. Хосатан, зимни баррасии Ғам дар мақоми яке аз шаш нафар қаҳрамонони маснавии «Тилисми хайрат» диссертант ба натиҷае мерасад, ки «... нависанда ба он (яъне ғам) назари нек надорад, онро хароши чехраи умеду кусуфи орази хуршед медонад» (сах. 88). Дар чараёни таҳлилу баррасии мафҳум ва масоили мазкур низ таҳқиқи қиёсӣ ва татбиқӣ аз назари муаллифи диссертатсия дур намондааст, зеро боз ҳам дидгоҳҳои Бедил дар қиёс ба назари файласуфони ғарбӣ низ таҳқиқ шудаанд.

Боби савуми диссертатсия «**Омилҳои ғамбарангез ва ғоятшиносии онҳо дар маснавиҳои Бедил**» унвон гирифта, меҳварҳои аслии таҳқиқи масоили мавриди назар дар ҳашт фасли он баррасӣ гардидаанд. Ба таъбири дигар,

ҳашт омили гамбарангез ҳамчун номи ҳар фасли ин боб муайян ва ҳар яке аз онон дар алоҳидагӣ таҳқиқ шудаанд. Аввалин омиле, ки аз назари диссертант барои Бедил гамбарангез аст, авомили иҷтимоӣ ба шумор меравад. Қабл аз вуруд ба мабоҳиси аслии боби мазкур мафҳими меҳвари мавриди баррасӣ, омилҳои гамбарангез ва ғоятшиносӣ шарҳу тафсир ёфта, бо таъҷиб бар матолиби мавриди омӯзиш мафҳуми ғоятшиносӣ ҳамчун натиҷагирӣ шарҳ ёфтааст. Шинохти таъсири авзои иҷтимоӣ барои зуҳури ғам боис шуда, ки Бедил дар зимни маърифати он аз ҷомеаи сиёсӣ табии иҷтимоии даври ҳеш интиқод намуда, роҳи расидан ба адли иҷтимоиро ҷустуҷӯ ва муқаррар мекунад. Омилҳои дигаре, чун хирсу тамаъ, кирдори ношоиста низ навъе пайванд ба омили аввал доранд, ки ҷанбаи муҳими иҷтимоӣ доштанишон робитае умумӣ миёни онҳо барқарор мекунад. Имтиҳон чун омили дигари гамбарангез низ аз ҳар зовия таҳқиқ шудааст, зеро, ба андешаи диссертант, «рӯзгор мисли як омӯзгор барои ҳар фард имтиҳоноте омода кардааст ва шахс ҳангоми рӯёруӣ бо онҳо миқдори муайяни ранҷу ғамро таҷриба мекунад» (132). Ин ҷо мавзӯи ғам аз он зовияе баррасӣ мешавад, ки сабаби эҷоди он ҳамон имтиҳонот аст. Шарҳи мувофиқи матлаби онро пеш аз ҳама дар маснавии «Муҳити аъзам» пайдо кардааст, ки он ҷо аз ҷумла зери унвонҳои «ҷоми юнусӣ», «ҷоми иброҳимӣ» ва монанди ин сарнавишт ва рӯзгори паёмбарон ҳамчун намоди таҷрибаи ғам бар асари имтиҳоноти илоҳӣ тафсир шудаанд. Омилҳои гамбарангези ишқ ва аҷз низ бар асоси мутолеаи маснавиҳои Бедил бо шеваи хос ва муфассал баррасӣ гардидаанд. Албатта, ғамофаринии ишқ дар адабиёти гузаштаи мо шарҳу баёни хосае дорад, ки ҷӣ шоирону ҷӣ донишмандону ҳақимон назархое муайян роҷеъ ба он баён доштаанд. Хоса, ширинии ғами ишқ тафсилоти фаровоне дорад, ки онро ҳатто ҳуди Бедил чун атияи илоҳӣ унвон намуда, изҳор медорад, ки «Ҳар дил набарад ҷошнӣ аз доғи муҳаббат». Аммо таҳқиқи масъалаи ғамофаринии аҷз баҳсест, ки фаротар аз ҳама дигар омилҳо метавон гуфт, хоси ҳуди Бедил аст, чун аҷз дар навбати аввал дар шумори мафҳуми

калидии шеъри шоир қарор дорад ва дар шинохти асолати он шоир раҳе кушода, авчи кибриёро мебинад. Ғамофаринии аҷз дар таҳқиқи анҷомдодаи диссертант бар асоси ҳамон матолиб ва амалкарду мафохиме муқаррар мешавад, ки маърифати онҳо дар ихтиёри солики равандаи ин роҳ нест ва барои дарку кашфашон очиз аст. Ба таъбири Бедил, ин ҳамон навои ишке хаст, ки фаҳмидан надорад. Диссертант бар асоси фармудаи шоир муайян мекунад, ки чораи асосии ин ғами барангехташуда танҳо ва танҳо хомӯшист.

Дар хулосаи диссертатсия, ки аз 15 банд таркиб ёфтааст, муҳимтарин натиҷаҳои аз таҳқиқи матолиби меҳварӣ бадастомада ҷой гирифтаанд, ки истиқлоли назар, натиҷагириҳои мушаххас аз ҳар матлаб ва мавзӯи таҳқиқшудаи диссертантро бозгӯӣ мекунанд.

Ба таври кулӣ, тадқиқоти анҷомдодаи Салимиён Озар Саидзод пажӯҳиши муқаммали анҷомёфта буда, як тамоюли муҳимми тадқиқотиро дар заминаи раваншиносии адабиёт фаро мегирад, ки бо таъя бар сарчашмаҳои муҳиму арзишманд, дидгоҳҳои адабиётшиносону раваншиносони ватаниву хориҷӣ истиқлоли нақду назарҳои фардии муаллифро дар ҷараёни баҳсу баррасиҳои илмии меҳварӣ фаро мегирад.

Баробари касби чунин дастовардҳои шоёни бебаҳси илмӣ ва арзишу аҳамияти илмии диссертатсия дар он баъзе камбудихо низ ба мушоҳида мерасанд, ки бартараф намудани онҳо боиси афзудани хусни рисола хоҳанд гардид:

1. Дар қисмати дараҷаи омӯхта шудани мавзӯ на ҳамаи таҳқиқоти марбут ба Бедил ва раваншиносии адабиёт тавсифу баррасӣ шудаанд. Хоса, дар баҳши бедилшиносӣ ишорат ва истифода аз китоби пажӯҳишгари афғонистонӣ Саид Нурулҳаққи Коваш «Инсоншинохтии Бедил» ба ҷашм нарасид, ки дар се мучаллад ба нашр расида, дар чанд баҳше аз он, аз ҷумла қисматҳои «Нохушояндии натоиҷи орзуи худороии вучуд» ва «Зиндагӣ ё озори орзуҳо» матолиби марбут ба меҳвари баррасиҳои илмии диссертатсия баён шудаанд. Аз ҷумлаи таҳқиқоти дар

заминаи мабоҳиси марбут ба равоншиносии адабиёт анҷомшуда бошад бештар пажӯҳишоти донишмандони рус таъкид шудаанд. Ҳол он ки чанд рисола ва мақолаҳо дар адабиётшиносии кишварҳои форсизабон ба қалам омадаанд, ки аз ҷумлаи онҳо рисолаи доктор PhD Кулоҳчиён Фотима «Носталжӣ дар шеъри классики ирфонӣ» (Саной, Аттор, Низомӣ ва Мавлавӣ), мақолаҳои Бобопур Заҳро ва Бобосафари Алиасфар «Носталжӣ дар шеъри Баҳор», Баҳодур Боқирӣ ва Фотима Таваккулӣ «Баррасӣ ва таҳлили носталжӣ дар маҷмӯаи ашъори Қайсари Аминпур» ба шумор мераванд.

2. Дар фасли аввали боби аввали диссертатсия, ки «Ҷойгоҳи ғам дар адён ва асотир» унвон гирифтааст, диссертант аввал баҳсро аз адёни куҳани ҳинд шурӯъ намуда, баъдан якбора ба фарҳанги исломӣ ворид мешавад, баъдан дубора боз ба таълимоти чараёнҳои аҳди бостони эрониву юнонӣ баргашта, пасон ба баррасии мавзӯ дар таълимоти масеҳӣ ва кутуби исломӣ мепардозад. Ба мушоҳида мерасад, ки то ҷое мураттабии баёни мавзӯ риоят нашудааст. Беҳтар мебуд, дар ин қисмат меъёри замонӣ ба эътибор гирифта шуда, баррасиҳо мураттаб аз марҳилаи асотирӣ ҷаҳоншиносӣ шурӯъ гардида, баъдан дар таълимоти динӣ ва осори аҳли тасаввуф идомат менамуд.

3. Диссертатсия чун «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Бедил» унвон гирифтааст, беҳтар мебуд, ки дар аввали боби дувуми диссертатсия ба таври иҷмолӣ масъалаи шинохти мафҳуми ғам дар ашъори Бедил аз чанд зовия баррасӣ мешуд. Чунонки диссертант ҳам ишорат кардааст, дар маснави «Тилисми ҳайрат» яке аз қаҳрамонони он Ғам мебошад, имкон дошт, ки худи масъалаи зарурати офариниши образи ғам дар ин маснавӣ ва таъбиру таркибҳои офаридаи Бедил дар таркиби осори ӯ чун «ғамобод», «ғамхона», «ғамкада», «ғампарвард», «ғампеша» ва амсоли ин ба таври алоҳида бар риштаи таҳқиқ кашида шавад.

4. Дар баъзе аз саҳифаҳои диссертатсия (57, 59, 61, 63, ...) бештар абёти шоҳид зикр гардида, таҳлилҳо камтар ба мушоҳида мерасанд. Ҳатто гоҳе

танҳо ба як ҷумлаи хеле кӯтоҳ шарҳи абёти мазкур анҷом ёфтааст. Масалан, дар сах. 59 диссертант бо зикри «Парвона дар посух мегӯяд» абёти шоҳидро ба ҳам мепайвандад. Ё дар сах. 78 бо зикри ҷумлаи «Абёти зер бозгӯи бетобии Фараҳ хангоми печиданаш ба носталжист» иктифо менамояд. Хуб мешуд, ки дар ин сухуф чанбаҳои таҳлилӣ тавассути таҳқиқ дар заминаи ҳунари шоирии Бедил дар баёну шарҳи мавзӯӣ тақвият дода мешуд.

5. Боби савуми диссертатсия аз 8 фасл таркиб ёфтааст, аммо ба мушоҳида мерасад, ки таносуби кулли онҳо ҳамгун нестанд. Се фасли охири боб ҳамагӣ 7 саҳифаро ташкил медиҳанд. Беҳтар мебуд, ки ҳар се фасл дар ҳаҷми як фасл ҷобачогузорӣ мешуданд. Дар баробари ин, чун боби мазкур «Омилҳои ғамбарангез ва ғоятшиносии онҳо дар маснавиҳои Бедил» унвон гирифтааст, ба назари мо дар номи фаслҳои 1 то 5 дубора тақрори ибораҳои «ба ҳайси авомили ғамбарангез», «чун омилҳои ғамзо», «ҳамчун асбоби ғам», «нақши онҳо дар падидаҳои ғам», «ба ҳайси ду абзори ғамсоз» зарурат надорад.

6. Дар китобномаи диссертатсия низ баъзе камбудихо ба назар мерасанд. Аз ҷумла, гоҳо маврид тартиби зикри ному насаби муаллифони осор тибқи талабот сурат нагирифтааст. Масалан, дар қисмати сарчашмаҳо тартиби зикри ному насаб нахуст ба шакли Бедил, Мирзо Абдулқодир.... рафтааст. Баъдан ному насаби баъзе шоирон ба ин сурат омада: Ғании Кашмирӣ.... Назирии Нишопурӣ ва ғ... Ин тартиб асосан дар сах. 161 дида мешавад.

7. Дар матни диссертатсия ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ (сах. 29, 31, 32, 44, 57, 62, 77, 152, 170...) низ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба салоҳи кори диссертант мебошанд.

Камбудихои мазкур ба ҳеҷ ваҷҳ ба мундариҷаву сохтори умумии диссертатсия ҳалал ворид намесозанд. Аз сӯи дигар, баъзе аз онҳо ҳукми пешниҳодро низ доранд ва имкон ҳаст, ки хангоми таҷдиди нашри

диссертатсия ҳамчун монографияи илмӣ ва пажӯҳишҳои ояндаи диссертант ба эътибор гирифта шаванд.

Диссертатсияи номзадни Салимиён Озар дар мавзӯи «Мафҳуми «гам» ва омилҳои гамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодири Бедил» ба талаботи ошнномавии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик мебошад. Монография, афтореферат ва мақолаҳои нашриамудан диссертант мухтавои аслии диссертатсияро дар худ таҷассум намудаанд.

Рисола ва тақризи муассисаи тақриздиханда дар маҷлиси кафедраи адабиёти классикӣи МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Гафуров» санаи 27-уми марти соли 2021, қарори № 8 бо иштироки диссертант Салимиён Озар Саидзод муҳокима ва тасдиқ гардид.

Иштирок доштанд: 12 нафар.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор 12 нафар, зид нест нафар, бетараф- нест нафар.

Раиси ҷаласа

мудри кафедраи адабиёти классикӣи

тоҷик, номзади илмҳои филологӣ, дотсент

Урунова М. Р.

Котиби ҷаласа, номзади

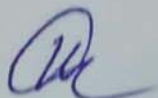
илмҳои филологӣ, дотсент

Бобоева М. С.

Эксперт, доктори

илмҳои филологӣ, дотсент

Нуров Н.Н.

Имзоҳои Урунова М.Р., Нуоров Н.Н.,

Бобоева М.С.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори ~~Рисати~~ кадрҳо ва корҳои
мухусси МДТ ~~ДЦХ~~ ба номи
академик Б. Ғафуров"

Ашрапова Заррина
Негматҷонова

Суроға:

735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

Вилояти Сугд, шаҳри Хучанд,

Гузаргоҳи Мавлонобеков – 1,

[e-mail:hgu@mail.ru.tj](mailto:hgu@mail.ru)

WWW.hgu.tj

Тел: (+992) 8342264715